

1. MAES / THEMA - CYMHLETHDOD

DADANSODDIAD WILLIAMS	ARGYMHELLION WILLIAMS	SYLWADAU / YMATEB POSIB
(i) Mae awgrym o leihau'r toreth o grantiau penodol gan fod y drefn bresennol yn creu "diwylliant grant" negyddol ac yn creu cymhlethdod o ran trefniadau rheoli ariannol sydd heb lawer o werth (Awgrymir bod hyn yn weithredol erbyn diwedd 2016/17)	5. Rhaid i drefniadau ariannu fod yn symlach a chanolbwyntio ar gyflawni canlyniadau. Erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2016-17, rhaid sicrhau bod yr holl grantiau penodol a delir gan Lywodraeth Cymru i gyrff sector cyhoeddus naill ai: <ul style="list-style-type: none"> • Wedi'u cynnwys mewn arian heb ei neilltuo; neu • Yn ddarostyngedig i amodau llawer cliriach, sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau, gan sicrhau y caiff grantiau penodol eu gwario mewn ffordd sy'n cyfrannu at ganlyniadau cenedlaethol neu ganlyniadau lleol; neu • Yn cael eu cadw ar eu ffurf bresennol mewn achosion eithriadol yn unig. (paragraff 2.33) 	<u>SYLW</u> – Mae hyn yn sylw y bu Llywodraeth Leol yng Nghymru yn pwysu amdano ers blynyddoedd. Mae'r math hwn o ryddid yn Lloegr wedi galluogi awdurdodau lleol i ddygymod yn haws gyda lefel o arbedion sydd wedi bod yn uwch na'r rhai yng Nghymru. Mae'n biti bod yr adroddiad yn gadael cil y drws yn dal ar agor i rai grantiau penodol ond mae hynny'n annorffod yn sgil natur perthynas llywodraeth genedlaethol a lleol (Mae sylwadau eraill ar hyn o dan yn Rhan 5 am reoli perfformiad ac mewn ymateb i Argymhelliad 54 yn benodol.
(ii) Gwneir awgrym y dylai cyrff sydd â ffocws clir ar ddeilliannau yn cael mwy o ymreolaeth dros Grantiau sydd yn dod iddynt (Awgrymir bod hyn yn weithredol erbyn dechrau 2015/16)	6. Erbyn dechrau blwyddyn ariannol 2015-16, rhaid i Lywodraeth Cymru nodi sut y gall derbynyddion grantiau penodol gael mwy o ymreolaeth wrth eu defnyddio drwy ddangos eu gallu i sicrhau canlyniadau cadarnhaol drwy berfformiad cryf. (para 2.34)	<u>SYLW</u> – Mae cryfhau disgyblaeth y Cyngor ar ganolbwyntio ar ddeilliannau i ddinasyddion yn dod yn bwysicach fyth. Mater o farn yw i ba raddau yr ydym wedi llwyddo gyda barn ein harchwilwyr ar hyn yn ffactor
(iii) Gwrthodwyd y ddadl dros uno strwythurol rhwng lechyd a'r Gwasanaethau Cymdeithasol. Y farn yw bod modd integreiddio heb wneud hynny a bod y datganiadau o fwriad presennol yn gam i'r cyfeiriad iawn	17. Mae angen cymryd camau brys i sicrhau y caiff gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol di-dor, integredig o ansawdd uchel eu darparu ledled Cymru: <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i bob awdurdod lleol a bwrdd iechyd lleol baratoi cynlluniau clir a chadarn ar gyfer integreiddio eu gwasanaethau ar unwaith; • Rhaid i'r rhain gynnwys cynigion, cerrig milltir, 	<u>SYLW</u> – Mae'r "datganiadau o fwriad" ar gydweithio ac integreiddio yn ysgafn o ran cynlluniau pendant ar hyn o bryd. <u>ARGYMHELLIAD</u> – Awgrymir y dylid pwysu am gynlluniau integreiddio penodol. Er mwyn gwneud hynny, gallai hwyluso trafodaethau ymarferol pe byddai'r Byrddau Iechyd yn strwythuro eu trefniadau rheoli i gydnabod ffiniau yr awdurdodau

	<p>targedau a chanlyniadau manwl ar gyfer gwella ac integreiddio'r modd y darperir pob gwasanaeth perthnasol.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i Lywodraeth Cymru fonitro'r modd y cânt eu gweithredu; • Os na chaiff y cynigion hyn eu rhoi ar waith yn dda neu'n ddigon cyflym, rhaid i Lywodraeth Cymru ystyried gofyn i awdurdodau lleol a byrddau iechyd lleol integreiddio, naill ai gan ddefnyddio pwerau sy'n bodoli eisoes neu'r rheini sydd yn y Bil Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant, os caiff ei weithredu. (paragraff 2.66) 	
<p>(iv) Mae cydweithio a gwaith partneriaethol yn anghyson a chymleth fel yr awgrymodd Adroddiad Beecham. Fodd bynnag, nid yw'r anogaeth bresennol i gydweithio a gweithio mewn partneriaeth wedi dwyn ffrwyth ac mae'r patrwm partneriaethol yn or-gymhleth</p>	<p>21. Rhaid i strwythurau partneriaeth lleol gael eu symleiddio'n radical a'u gwneud yn fwy effeithiol. Er mwyn gwneud hynny:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i bob Bwrdd Gwasanaethau Lleol sicrhau ei fod yn bodloni ac yn arddel y meini prawf a nodir gennym ar gyfer gwaith partneriaeth effeithiol; • Dylai Byrddau Gwasanaethau Lleol gynnal un gofrestr o bartneriaethau lleol; • Dylai Byrddau Gwasanaethau Lleol archwilio eu strwythurau partneriaeth lleol er mwyn sicrhau eu bod yn gyson â'r meini prawf hynny, ynghyd â'r canlyniadau blaenoriaeth cenedlaethol a lleol cliriach a gynigir gennym hefyd. Dylid dechrau'r gwaith hwn ar unwaith a'i gwblhau o fewn blwyddyn i fynegi'r blaenoriaethau hynny. Dylid dileu partneriaethau nad ydynt yn ychwanegu gwerth, neu sy'n ychwanegu at gymhlethdod; • Rhaid i Gynlluniau Integredig Sengl hefyd 	<p><u>SYLW</u> – Byddai modd adeiladu ar y gwaith y mae'r Cyngor hwn a Chyngor Mon wedi ei wneud trwy'r Prosiect Rhesymoli Partneriaethau er mwyn cadarnhau ffocws i waith y Bwrdd Gwasanaethau Lleol a chytuno amcanion strategol cytun y mae pawb yn gweithio tuag atynt (DS Mae hyn yn her pan yn delio â chyrff rhanbarthol sydd yn gweithio i amcanion gwahanol)</p>

	adlewyrchu'r canlyniadau hyn a nodi'r prif bwysau ac anawsterau ar draws sectorau y mae angen mynd i'r afael â hwy; rhaid iddynt nodi'n glir y camau sydd angen eu cymryd, gan bwy ac erbyn pryd. (paragraff 2.107)	
(iii) Dywedir bod y bartneriaeth “gwasanaethau a rennir” yn y Gwasanaeth Iechyd wedi bod yn llwyddiant a bod hyn yn fodel ar gyfer amryw o wasanaethau yn cynnwys cyflogaeth ac adnoddau dynol, caffael, cyfreithiol, yswiriant a risg, archwilio ayb (Awgrymir bod yn rhaid i hyn fod yn ei le erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2016/17)	22. Gan adeiladu ar gyraeddiadau GIG Cymru, rhaid sefydlu un gweithrediad gwasanaethau a rennir i ddarparu swyddogaethau cefn swyddfa a gwasanaethau cyffredin ar draws y sector cyhoeddus erbyn diwedd blwyddyn ariannol 2016-17. Rhaid i Lywodraeth Cymru gydgyssylltu'r gwaith o ddatblygu a sefydlu'r gweithrediad hwn a'i oruchwylio. (paragraff 2.116)	<u>SYLW</u> – O ystyried y methiant i wireddu bron unrhyw welliannau “gwasanaethau a rennir” trwy waith cydweithio ar draws y Gogledd, mae'n amheus iawn a wneith lwyddo ar lefel genedlaethol, yn sicr o fewn y math o amserlen a gynnigir Efallai bod cyfle pan ddaw unrhyw ad-drefnu i ystyried cydweithio ar draws awdurdodau eto gan bod y strwythur yn cael ei chwalo a'i ail-greu prun bynnag ond mae'n amheus a yw hyn yn bosib dros bob un o'r gwasanaethau a nodir.

2. MAES / THEMA – MAINT A GALLU

DADANSODDIAD WILLIAMS	ARGYMHELLION WILLIAMS	SYLWADAU / YMATEB POSIB
(i) Mae'r dadleuon capasiti ar gyfer yr her sydd yn ein wynebu, cost a gorbenion a phwysigrwydd cynnal ffiniau sydd eisoes yn bod yn dadlau yn gryf i blaid creu sefydliadau mwy trwy uno	23. Dylai'r 22 o awdurdodau lleol sydd gennym ar hyn o bryd uno i greu unedau mwy. Dylid gwneud hyn drwy uno awdurdodau lleol sy'n bodoli eisoes, nid ail-lunio ffiniau. (paragraff 3.72)	<u>SYLW</u> – Mae dadl a yw rhai o'r unedau newydd y mae'r adroddiad yn eu hawgrymu a awgrymir yn ddigon mawr ac efallai y bydd cynigion diwygiedig yn mynd i'r cyfeiriad hyn. Mae dadl yr adroddiad o weithio o fewn ffiniau sy'n bod yn un pragmataidd yn hytrach na rhesymegol

3. MAES / THEMA – LLYWODRAETHU, CRAFFU A DARPARU

DADANSODDIAD WILLIAMS	ARGYMHELLION WILLIAMS	SYLWADAU / YMATEB POSIB
(i) Mae craffu da yn elfen cwbl allweddol o unrhyw drefn llywodraethu. Mae gwaith ar yr hyn sydd yn graffu da wedi bod ar y	31. Rhaid cydnabod a rhoi blaenoriaeth i bwysigrwydd, statws a gwerth gwaith craffu, a'i gynnal a'i atgyfnerthu'n barhaus. Er mwyn cefnogi	<u>SYLW</u> – Cytuno ond mae problem capasiti (o ran aelodau a swyddogion) yn wynebu pob Cyngor yn arbennig gydag adnoddau yn crebachu.

<p>gweill. OND mae gwendidau sylfaenol yn y trefniadau craffu presennol a rhaid ei ddatblygu</p>	<p>hyn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i bob aelod etholedig, aelod annibynnol o fwrdd iechyd, cyfarwyddwr anweithredol, a swyddog, gydnabod pwysigrwydd a gwerth gwaith craffu wrth wella gwasanaethau i bobl a sefydliadau yng Nghymru. • Rhaid arddel a diogelu annibyniaeth gwaith craffu yn gadarn, yn ogystal â'i natur adeiladol a chadarnhaol; • Yn yr un modd, rhaid i aelodau gweithredol, cyfarwyddwyr anweithredol, a swyddogion, gydnabod gwerth gwaith craffu wrth eu helpu i ddarparu gwasanaethau'n well. Rhaid iddynt roi cyhoeddusrwydd i'w penderfyniadau a'u hegluro'n glir, a gwahodd gwaith craffu arnynt, gan gynnwys craffu cyn y caiff penderfyniadau eu gwneud, mewn modd parod ac agored. Rhaid iddynt hefyd gydnabod ac ymateb i adroddiadau craffu yn brydlon ac yn ddidwyll; • Fel rhan o'r ymdrech i godi statws a phroffil gwaith craffu, ac ymgysylltu â dinasyddion, rhaid sicrhau bod allbynnau a chanlyniadau gwaith craffu llywodraeth leol yn fwy gweladwy. (paragraff 4.47) 	<p><u>ARGYMHELLIAD</u> - Mae'r gwaith ar nodweddion craffu da a gyflawnwyd yn ddiweddar yng Nghymru yn fan cychwyn ond rhaid symud ymlaen. Awgrymir y dylid cydweithio efallai gyda'r Canolfan Graffu Gyhoeddus i symud ymlaen o'r nodweddion hynny i gynigion ymarferol ar gyfer gwella ansawdd craffu ar lefel cynghorau unigol</p>
<p>(ii) Mae angen i Fyrddau Gwasanaethau Lleol ac eraill gael cynlluniau clir a phendant am y gwahaniaeth y maent am ei wneud (Argymhellir bod Llywodraeth Cymru yn cyflwyno'r model llywodraethu newydd erbyn 2015)</p>	<p>36. Rhaid i bartneriaethau lleol a chenedlaethol ddilyn y dull gweithredu hwn. Rhaid i Lywodraeth Cymru, mewn ymgynghoriad ag aelodau Byrddau Gwasanaethau Lleol, ddiwygio'r Byrddau er mwyn sicrhau'r canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bod ganddynt ddiben a gweledigaeth glir, uchelgeisiol ac ymarferol; • Erbyn 2015, bod un model llywodraethu cadarn ar waith sy'n deg ac yn dryloyw ac sy'n 	<p><u>SYLW</u> – Mae cyfle i Fwrdd Gwasanaethau Lleol Gwynedd a Mon fanteisio ar y ffaith ei fod wedi ei resymoli eisoes i symud yn fuan i gytuno gweledigaeth bendant a chilir ar gyfer ei waith gan ddangos yn glir pa wahaniaeth y mae am wneud i ddinasyddion</p>

	<p>sicrhau bod penderfyniadau yn seiliedig ar gyfrifoldebau a champau gweithredu penodol, a hawliau a rhwymedigaethau ar y cyd, gan greu atebolrwydd clir am ddarpariaeth;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bod ganddynt y pŵer i wneud penderfyniadau sylweddol ac ystyrlon a fydd yn cyfrannu at gyflawni eu diben a'u gweledigaeth; • Eu bod yn cynnwys uwch gynrychiolwyr o bob sefydliad sydd ag awdurdod a dylanwad perthnasol. (paragraff 4.66) 	
--	--	--

4. MAES / THEMA – ARWEINYDDIAETH, DIWYLLIANT A GWERTHOEDD

DADANSODDIAD WILLIAMS	ARGYMHELLION WILLIAMS	SYLWADAU / YMATEB POSIB
(i) Mae angen set o werthoedd ar swyddogion y sector gyhoeddus	<p>50. Rhaid i arweinwyr yn y sector cyhoeddus ddatblygu a chrosawu cyfres o werthoedd gwasanaeth cyhoeddus a rennir (paragraff 5.94). Er mwyn llywio'r newid hwn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhaid i'r ganolfan arwain a datblygu gwasanaethau cyhoeddus newydd sefydlu prosiect cyfnod cyfyngedig er mwyn hyrwyddo a sefydlu cyfres gyson o werthoedd gwasanaeth cyhoeddus; • Rhaid i'r gwerthoedd hyn gael eu datblygu o fewn dwy flynedd drwy broses gydweithredol ac ystyrlon sy'n cynnwys staff ar bob lefel ar draws sefydliadau gwasanaeth cyhoeddus; • Ar ôl cytuno arnynt, dylai arweinwyr yr holl sefydliadau gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru fabwysiadu'r rhain fel y gwerthoedd craidd y caiff unrhyw amrywiadau lleol neu sector-benodol eu hychwanegu atynt; 	<p><u>SYLW</u> – Mae'r syniad o werthoedd cyffredin i'w groesawu a byddai'n dda gweld symudiad cenedlaethol i'r cyfeiriad hyn gyda ffocws tebyg i waith Ffordd Gwynedd y Cyngor yn rhoi dinsyddion yng nghnaol pob dim</p>

	<ul style="list-style-type: none"> Rhaid i'r ganolfan ddefnyddio dulliau datblygu sy'n seiliedig ar werthoedd fel egwyddor pob cyfle hyfforddi a datblygu, gan ddangos y gwerthoedd a rennir ym mhob agwedd ar ddysgu. (paragraff 5.96) 	
--	--	--

5. MAES / THEMA – PERFFORMIAD A RHEOLI PERFFORMIAD

DADANSODDIAD WILLIAMS	ARGYMHELLION WILLIAMS	SYLWADAU / YMATEB POSIB
(i) Mae engreiffitiau cadarn o wledydd eraill (ee Seland Newydd) o ffocws clir ar lefelau cenedlaethol a lleol (Awgrymir bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau gwell eglurder am hyn erbyn diwedd 2014)	<p>54. Erbyn diwedd 2014, rhaid i Lywodraeth Cymru sicrhau mwy o eglurder a gwahaniaeth rhwng mesurau, dangosyddion a thargedau gwahanol a ddefnyddir. Ar lefel genedlaethol, dylai trefniadau mesur a rheoli perfformiad ganolbwyntio ar yr hyn sydd angen ei wneud, nid ar y modd y caiff ei wneud. Felly, yn benodol, rhaid i'r diwygiadau hyn wneud y canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nodi'n glir y canlyniadau a'r blaenoriaethau allweddol y mae Llywodraeth Cymru yn dymuno eu cyflawni; Creu ffyrdd mwy syml a chyson o fesur perfformiad gwasanaeth islaw hynny, heb ragnodi'r ffordd fwy manwl o fesur materion gweithredol a darparu. (paragraff 6.65) 	<p><u>SYLW</u> – Mae lle i gael patrwm newydd cenedlaethol o fesuryddion perfformiad sydd yn glir a dealladwy ar hyd y llinellau a ganlyn:-</p> <ol style="list-style-type: none"> Nifer bach iawn o fesuryddion wedi eu pennu yn genedlaethol Nifer o fesuryddion sydd yn destun trafodaeth a chytundeb rhwng y Cynulliad a'r cynghorau a'u partneriaid Nifer o fesuryddion allweddol arall wedi eu cytuno gan gynghorau unigol <p>DS Dylai b) ac c) fod yn destun trafodaeth leol gyda dinasyddion</p>
(ii) Dylid datblygu cynigion i annog perfformiad ymysg partneriaid lleol	<p>55. Erbyn diwedd 2014-15, rhaid i Lywodraeth Cymru ddatblygu a chwblhau cytundebau lefel uchel gyda phob bwrdd gwasanaethau lleol gan nodi sut y bydd y bwrdd a'i aelodau yn cyfrannu at ganlyniadau strategol cenedlaethol tra'n mynd i'r afael ag anghenion a blaenoriaethau lleol ar yr un pryd. (paragraff 6.80)</p>	<p><u>ARGYMHELLIAD</u> – Dylid ceisio penderfyniad buan i weld a fydd hyn yn cael ei weithredu neu beidio. Os y bydd, dylid annog y Bwrdd Gwasanaethau Lleol i edrych ar bennu prif fesuryddion ar gyfer yr ardal fel bod y partneriaid lleol yn barod ar gyfer unrhyw drafodaeth genedlaethol</p>